

ประเด็น ยุทธวิธีทางทหารฉบับที่ T32	20 ก.ค. 68	วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น อุดมการณ์ทางทหาร	“บทบาทของอนุศาสนาจารย์ทหารในกองทัพ” (The Role of Military Chaplains in the Armed Forces)	
ประเด็นสำคัญ	- สงคราม ศรัทธา และหน้าที่แห่งนักรบ - อนุศาสนาจารย์ในโครงสร้างการรบสมัยใหม่ - ศาสนาและการปฏิบัติการจิตวิทยา - แนวทางเพิ่มพูนภารกิจของอนุศาสนาจารย์กองทัพไทย	

สงคราม ศรัทธา และหน้าที่แห่งนักรบ

ในโลกแห่งการสงครามที่เต็มไปด้วยกลยุทธ์และการใช้อำนาจแห่งอาวุธ ความเชื่อทางศาสนาอาจดูเหมือนเป็นสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องหรือแม้กระทั่งขัดแย้งกับภารกิจการรบ แต่ในความเป็นจริง “**ศรัทธา**” คือพลังแฝงอันสำคัญยิ่งที่ช่วยเสริมสร้าง ขวัญและกำลังใจในการรบ (Combat Morale) ให้แก่ทหารในทุกยุคทุกสมัย ตั้งแต่อดีตกาลถึงสมัยรบยุคปัจจุบัน เพราะในยามที่เสียงปืนแตกและระเบิดดังกึกก้อง การยึดมั่นในสิ่งที่สูงส่งกว่าตัวตน คือสิ่งเดียวที่ทำให้ทหารยืนหยัดได้อย่างมั่นคง

ในมหากาพย์กวีทศิตา (Bhagavad Gita) ซึ่งเป็นแก่นกลางของปรัชญาฮินดู มีเรื่องราวของอรชุน (Arjuna) นักรบผู้กล้าแห่งกองทัพปาณฑพ ที่ลังเลจะต่อสู้ เมื่อเขาตระหนักว่าศัตรูในสนามรบคือญาติพี่น้องของตนเอง ความลังเลนี้มีไขความชัดเจน แต่เกิดจากความเมตตาหาว่าในโลกของสงคราม ความเมตตาโดยปราศจากหน้าที่อาจกลายเป็นการทรยศต่อความยุติธรรม พระกฤษณะ (Krishna)

ผู้เป็นทั้งสารถิและเทพเจ้าผู้ชี้ทาง ได้ปลุกอรชุนให้ลุกขึ้น ทำหน้าที่ของตนด้วยคำสอนที่ลึกซึ้งว่า การรบเพื่อปกป้องธรรมะคือหน้าที่ (Dharma) อันศักดิ์สิทธิ์ และการหลีกเลี่ยงหน้าที่นั้นเท่ากับละทิ้งเกียรติของนักรบ ในกวีทศิตา การรบจึงไม่ใช่เพียงสงครามเพื่อแย่งชิงชัยชนะหรือทรัพย์สิน แต่คือการปฏิบัติธรรมอย่างหนึ่ง คือ การกระทำหน้าที่โดยไม่ยึดติดในผล (Nishkama Karma) และหากนักรบตายเพราะทำหน้าที่นี้ ย่อมถือว่าบรรลุถึงจุดสูงสุดของการเสียสละ

ในพระพุทธศาสนา แม้หลักใหญ่จะเน้นไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต แต่ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๑ ข้อ ๓๖๔ ยังได้กล่าวถึงนักรบผู้มีศีลธรรมที่สละชีวิตในการป้องกันผู้บริสุทธิ์จากอันตราย โดยกล่าวว่าหากผู้มีศีลธรรมเช่นนั้นตายในสงคราม เขาจะไปเกิดในสวรรค์ชั้นจัตุมหาราชิกา (Jatumaharajika Heaven) ซึ่งเป็นโลกของเหล่าเทวดานักรบผู้ปกป้องธรรม จึงเป็นการยอมรับว่า ในบางสถานการณ์ การใช้กำลังมิได้ถือเป็นอกุศลเสมอไปหากเป็นไปเพื่อการปกป้องผู้อื่น

ในประวัติศาสตร์ของโลก ศาสนาและสงครามมักเดินเคียงข้างกัน บางครั้งในฐานะสาเหตุ แต่บ่อยครั้งในฐานะพลังทางจิตวิญญาณที่ผลักดันให้เหล่าทหารกล้าสามารถเผชิญหน้ากับความตายโดยไม่หวาดหวั่น การรบเพื่อปกป้อง ศรัทธา ปกป้องชาติ และรักษาสันติ จึงมักได้รับการยอมรับว่าเป็นหน้าที่อันสูงส่ง ตั้งแต่สงครามครูเสดในยุโรป

การนิยัตินาโลกอิสลาม นักรบชาโมโรไนญี่ปุ่น ไปจนถึงกองทัพของจักรวรรดิโรมันที่บูชาทวยเทพแห่งสงคราม แม้กระทั่งในยุคสมัยใหม่ กองทัพสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรตะวันตกก็ยังมีตำแหน่ง อนุศาสนาจารย์ทหาร (Military Chaplain) อยู่ในทุกเหล่าทัพ หน้าที่ของพวกเขาคือการบำรุงจิตใจของทหารที่กำลังจะเข้าสู่สมรภูมิ เป็นผู้นำประกอบพิธีกรรม ช่วยให้ทหารสงบจิตใจก่อนปฏิบัติการและเป็นที่พึ่งทางจิตวิญญาณในยามวิกฤต

ภาพที่อนุศาสนาจารย์ของกองทัพสหรัฐอเมริกา กล่าวคำภาวนาร่วมกับทหารนับร้อยก่อนการขึ้นเรือ ในปฏิบัติการ D-Day ปี 1944 กลายเป็นภาพประวัติศาสตร์ที่ตราตรึงใจโลกเป็นเครื่องเตือนใจว่า แม้สงครามจะโหดร้ายเพียงใด มนุษย์ก็ยังแสวงหาแสงแห่งศรัทธาท่ามกลางความมืดมิดในทุกยุคทุกสมัย ทหารมิได้ต่อสู้เพียงเพื่อคำสั่งของผู้บังคับบัญชา แต่ยังสู้เพราะพวกเขาเชื่อในสิ่งที่ปกป้อง บ้านเกิด ครอบครัว และความดีความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยยึดโยงทหารกับคุณค่าที่ใหญ่กว่าชีวิตตนเอง และทำให้การรบไม่ใช่การทำลายล้าง แต่คือหน้าที่ที่มีเกียรติและคุณธรรม

อนุศาสนาจารย์ในโครงสร้างการรบสมัยใหม่

ในสนามรบจริง สิ่งที่มาทหารไม่ใช่เพียงกระสุนปืนหรือแรงระเบิด หากแต่คือความกลัว ความลังเล และการสูญเสียจุดยึดเหนี่ยวภายในใจ เมื่อการรบยืดเยื้อ ความเหนื่อยล้าแทรกซึมเข้าสู่ทุกส่วนของร่างกายและจิตวิญญาณ หน่วยทหารจึงไม่สามารถพึ่งพาเพียงเสบียงหรือยุทธโศปกรณ์เท่านั้น หากแต่ต้องการพลังงานอีกประเภทหนึ่ง พลังทางจิตใจ (Mental and Spiritual Resilience) ซึ่งนี่เองคือช่องว่างที่อนุศาสนาจารย์ทหาร (Military Chaplain) ถูกบรรจุไว้ในโครงสร้างของกองทัพยุคใหม่

ในยุคทหารสมัยใหม่ของกองทัพอเมริกันและ NATO ทุกระดับของกองกำลัง ตั้งแต่กองพัน (Battalion) ขึ้นไปจะต้องมี Chaplain Officer ประจำหน่วย ซึ่งถูกจัดให้อยู่ภายใต้ฝ่ายบังคับบัญชาด้านบุคลากร (Personnel Staff – G1 หรือ S1) แต่ทำงานใกล้ชิดกับฝ่ายจิตวิทยา (Psychological Operations – PSYOPs) และฝ่ายยุทธการ (Operations – G3/S3) โดยตรง สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่า หน้าที่ของอนุศาสนาจารย์ไม่ได้อยู่แค่หน้าที่ดำเนินการนำสวดหรือพิธีกรรมศาสนาเท่านั้น แต่เป็น “ผู้ควบคุมเสถียรภาพทางจิตใจของกำลังพล” (Stability of Combat Morale) เพื่อเตรียมกำลังพลก่อนที่จะทำการรบ

อนุศาสนาจารย์ได้รับการฝึกฝนให้เข้าใจ “ธรรมชาติ ของสงคราม” ไม่ใช่ในเชิงยุทธศาสตร์หรือการยิงต่อสู้ (Kinetic Operations) แต่ในแง่ของผลกระทบต่อความคิด ความศรัทธา และคุณค่าในตัวทหาร ซึ่งในหลายครั้งเกิดขึ้นก่อนหรือหลังการรบ อนุศาสนาจารย์จึงเป็นผู้ที่ต้องเข้าไปประเมินสถานะจิตใจของทหาร ตั้งแต่ก่อนการ Deploy ไปยังสมรภูมิ จนกระทั่งถึงขั้นตอนการ Re-deploy หรือการกลับจากปฏิบัติการกิจ

การศึกษาเชิงลึกของ U.S. Army Chaplain Center and School ระบุว่า หน่วยที่มี Chaplain บรรจุเต็มเวลาจะมีอัตราการชะงักงันและความเครียดหลังสงคราม (Post-Traumatic Stress Disorder – PTSD) ต่ำกว่าหน่วยที่ไม่มีอนุศาสนาจารย์อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในกองพันทหารราบเบา (Light Infantry Battalions) หรือกองพันลาดตระเวน (Reconnaissance) ซึ่งต้องเผชิญสถานการณ์เสี่ยงชีวิตต่อเนื่อง

อีกหน้าที่หนึ่งที่มีมักถูกละเลยในภาพกว้างคือการเป็น “ที่ปรึกษาเชิงจริยธรรมและหลักคุณธรรม” (Ethical Advisor) แก่ผู้บังคับบัญชาในสถานการณ์ที่กำลังพลเผชิญการตัดสินใจที่อ่อนไหว เช่น การควบคุมเชลย การประเมินความเสี่ยงต่อพลเรือน หรือภาวะที่มีคำสั่งขัดแย้งกับหลักมนุษยธรรมทางทหาร (International Humanitarian Law – IHL) อนุศาสนาจารย์สามารถแสดงความเห็นทางศีลธรรม (Moral Recommendation) ได้ในระดับกองร้อยหรือกองพัน เพื่อรักษาความชอบธรรมของกองทัพ

ในหลายประเทศที่มีประชากรหลากหลายศาสนา อนุศาสนาจารย์ยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางวัฒนธรรม (Cultural Liaison Officer) โดยเฉพาะในปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Operations) เช่น UN Mission in South Sudan หรือ NATO ISAF ในอัฟกานิสถาน ที่ทหารจำเป็นต้องสร้างสัมพันธ์กับชุมชนหลากหลายวัฒนธรรม หน่วยศาสนกิจจะทำงานเคียงข้างเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ทหาร (Civil-Military Cooperation – CIMIC) เพื่อช่วยลดแรงต้านจากประชาชนท้องถิ่น โดยใช้ภาษาของ “ศรัทธาและศีลธรรมร่วม”

ตัวอย่างเช่นในภารกิจ Steadfast Defender 2024 ที่กองกำลัง NATO จำลองการเคลื่อนย้ายกำลังรบจากเยอรมนีสู่รัฐบอลติกผ่านโครงสร้างพื้นฐานแบบใช้ร่วมพลเรือน-ทหาร (Dual-Use Infrastructure) อนุศาสนาจารย์บรรจุไว้ในหน่วยเคลื่อนย้ายหลักเพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านขวัญกำลังใจ และจัดกิจกรรมทางศาสนาเคลื่อนที่ (Mobile Worship Service) สำหรับกำลังพลตลอดเส้นทางเดินทางกว่า 1,200 กิโลเมตร ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการรักษาระดับความพร้อมรบ (Combat Readiness)

อีกแง่มุมที่สำคัญคือ อนุศาสนาจารย์ต้องเป็นผู้ปกป้อง “คุณค่า” (Values) ของกองทัพไม่ให้เสื่อมถอยแม้อยู่ในสนามรบ พวกเขาคือผู้คอยย้ำเตือนว่าการรบมิใช่ความโหดร้าย แต่คือหน้าที่ และหน้าที่ย่อมมีเกียรติเมื่อยึดมั่นในความเป็นมนุษย์ อนุศาสนาจารย์จึงไม่ใช่ตำแหน่งที่ควรมีเพียงเพื่อพิธีกรรม, ยืนเทียบขบวนหรือรับซองจากผู้บังคับบัญชาในงานพิธีกรรมส่วนตัวอย่างเดียว แต่ควรถูกวางไว้ในโครงสร้างการบังคับบัญชาเชิงยุทธศาสตร์เป็นผู้ซึ่งสามารถปฏิบัติการร่วมกับฝ่ายแผนและปฏิบัติการ (J5/J3) ได้ในช่วงกำหนดแผนการ Deploy โดยเฉพาะในยุคที่สงครามเป็น “สงครามแบบลูกผสม” (Hybrid Warfare) ที่มีการใช้ข้อมูลปลอม, ข่าวลวง และสงครามจิตวิทยา (Information Warfare) ในสนามรบแห่งอนาคตที่ยุทธโศภรณ์ไร้คนขับจะกลายเป็นมาตรฐาน ความเชื่อมั่นของมนุษย์ในเครื่องจักร และศีลธรรมในการใช้เครื่องจักรฆ่า อาจกลายเป็นประเด็นที่อนุศาสนาจารย์ต้องเข้าไปตอบในระดับกองบัญชาการ หากทหารกดปุ่มยิงโดรนโจมตีผิดเป้าหมาย อนุศาสนาจารย์คือผู้ที่ต้องเข้าช่วยทหาร “รักษาจิตวิญญาณไม่ให้ล้าสู่ความรู้สึกผิด” เพื่อคงความพร้อมรบของกำลังพล

ศาสนาและการปฏิบัติการจิตวิทยา

ศาสนาและการทหารเคยถูกมองว่าอยู่ตรงข้ามกันมาแต่ไหนแต่ไร ในขณะที่ทหารทำหน้าที่ฆ่า ศาสนาสอนให้เมตตา แต่ในความเป็นจริงเมื่อเข้าสู่สถานการณ์สงครามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หลักศาสนากลับมิได้ต่อต้านการรบ หากมันเป็นไปเพื่อการปกป้อง หลายศาสนายอมรับอย่างชัดเจนว่า “การต่อสู้” มิใช่บาปเสมอไป แต่เป็นความจำเป็นทางศีลธรรม (Moral Necessity) หากเกิดจากความรับผิดชอบต่อผู้อื่น

ใน ภควัทคีตา (Bhagavad Gita) ซึ่งเป็นคัมภีร์หลักในศาสนาฮินดู อรชุน (Arjuna) นักรบจากตระกูลปาณฑพ ถึงกับลังเลไม่ยอมรบ เพราะไม่อยากฆ่าญาติพี่น้องในอีกฝ่าย แต่พระกฤษณะ (Krishna) ซึ่งทรงปรากฏเป็นสารถิของอรชุน กลับสอนว่า “การหลีกเลี่ยงหน้าที่ ย่อมผิดธรรมะมากกว่าการรบ” ทรงกล่าวว่า “Stand up, O Arjuna, and perform your sacred duty. Not to fight in this righteous war is to sin.” นี่ไม่ใช่การชักจูงให้ใช้ความรุนแรง แต่คือการสอนว่า “หน้าที่ในการปกป้องความยุติธรรม” ย่อมสำคัญกว่าความกลัวหรือความลังเลในใจ

ที่กลายเป็นแกนนำปลุกปล้ำทหาร เช่น ในยุคสงครามครูเสด นักบวชคาทอลิกเป็นผู้เดินนำหน้าทหาร ทั้งในการอวยพร อธิษฐาน และเตือนใจให้ทหาร “มิใช่ข้าฆ่า แต่เป็นนักรบของพระเจ้า” ในโลกมุสลิม อิหม่าม (Imam) คือผู้สอนว่า “ผู้ตายเพื่อปกป้องผู้บริสุทธิ์ ย่อมเป็นผู้มีเกียรติในสุวรรณสวรรค์” และในอิสราเอล แรบไบของกองทัพคือผู้วางแนวทางการรบให้สอดคล้องกับหลักศาสนายิว

ในศตวรรษที่ 20 แนวคิดเหล่านี้ถูกนำมาประยุกต์เข้ากับ “การปฏิบัติการจิตวิทยาทางทหาร” หรือ Psychological Operations (PSYOPs) ซึ่งเป็นการใช้ข้อมูล สื่อ หรือความเชื่อ เพื่อโน้มน้าวจิตใจของทั้งมิตรและศัตรู ในสหรัฐอเมริกา กองบัญชาการ PSYOP ที่ Fort Liberty มีหน่วยเฉพาะกิจที่ประสานงานกับฝ่ายศาสนิก เพื่อสร้างเนื้อหาทางศีลธรรมประกอบการรบ

หนึ่งในตัวอย่างที่ได้รับการกล่าวถึงคือ การผลิตแผ่นพับและคลิปเสียงให้ทหารชาวมุสลิมของกองทัพอิรักที่รบเคียงบ่าเคียงไหล่กับสหรัฐอเมริกาในช่วงปลดปล่อยโมซูล โดยใช้ข้อความจากคัมภีร์กุรอานที่สนับสนุนการปกป้องผู้บริสุทธิ์จากผู้ก่อการร้าย สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า “ศรัทธา” ไม่เพียงเป็นเรื่องส่วนบุคคล แต่ยังสามารถเป็นองค์ประกอบสำคัญของกลยุทธ์

นอกจากนี้ การจัดงานสหศาสนาในกองทัพเพื่อกระตุ้นขวัญกำลังใจ โดยเฉพาะก่อนภารกิจที่ยากลำบาก กำลังกลายเป็นธรรมเนียมในหลายกองทัพ เช่น ในกองทัพอังกฤษ (British Army) จะมีวัน “Faith and Forces” ที่เชิญตัวแทนศาสนา 6 ศาสนา มาร่วมให้อโวาทแก่ทหารรบหน่วยพิเศษก่อน Deploy

ในยุทธศาสตร์การสร้างความกล้าหาญแบบ “War of Will” ซึ่งเป้าหมายคือเอาชนะความมุ่งมั่นของศัตรูด้วยความมั่นคงทางใจ (Moral Resilience) บทบาทของศาสนาและอนุศาสนาจารย์จึงเป็นทรัพยากรที่ประเมินค่าไม่ได้ หากผู้บัญชาการสามารถใช้ “ขวัญศรัทธา” ควบคู่กับ “อาวุธ” ได้อย่างลงตัว กองกำลังนั้นจะมีความได้เปรียบแม้ยังไม่ยิงนัดเดียว ในมุขกลับศัตรูบางฝ่ายก็ใช้ศาสนาในเชิงลบเพื่อจูงใจให้เกิดความรุนแรง เช่น กลุ่มก่อการร้าย IS ที่สร้างแนวคิด “สงครามศักดิ์สิทธิ์แบบบิดเบือน” ดังนั้น หน่วยศาสนกิจในกองทัพจึงมีหน้าที่ในการ “กันความสุดโต่ง” ด้วยการปลูกฝังความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักศาสนา และทำหน้าที่ “ต่อต้านแนวคิดสุดโต่ง” (Counter-Radicalization)

ศาสนา ความเชื่อ จึงมิใช่เรื่องส่วนบุคคลในสนามรบ แต่คือ “องค์ประกอบยุทธศาสตร์” ที่มีอิทธิพลทั้งเชิงจิตใจ เชิงคุณธรรม และเชิงปฏิบัติการ หากกองทัพใดเข้าใจในพลังของศรัทธาอย่างแท้จริง ย่อมสามารถสร้างกองกำลังที่ไม่เพียง “ยิ่งมุ่น” แต่ยัง “ยืนหยัดด้วยเหตุผลและความดี”

แนวทางเพิ่มพันธกิจของอนุศาสนาจารย์กองทัพไทย

ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ในสงครามยุคใหม่ที่มีได้จำกัดอยู่เพียงการเผชิญหน้าของกำลังพลต่อกำลังพล แต่ได้ลุกลามเข้าสู่สนามรบแห่งจิตใจ อารมณ์ และความหมายของหน้าที่ ความเข้มแข็งทางวิญญาณ (Spiritual Resilience) กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญในการปฏิบัติการทางทหารทุกรูปแบบ ในจุดนี้เอง

“อนุศาสนาจารย์” ไม่ได้มีหน้าที่เพียงประกอบพิธีกรรม แต่คือ ผู้ชี้แนะให้กำลังพลยืนหยัดทำหน้าที่ แม้ในยามที่จิตใจสั่นคลอน หรือเมื่อเส้นแบ่งระหว่างความดีและความชั่วเลือนรางในหมอกแห่งสงคราม

คุณสมบัติและกระบวนการคัดสรรอนุศาสนาจารย์ทหาร ไม่ใช่ทุกผู้รู้หลักธรรมจะเหมาะสมแก่การเป็นอนุศาสนาจารย์ในสนามรบ เพราะภารกิจนี้มีใช้เพียงการประกอบพิธีกรรม หากแต่ต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะทางจิตใจ เข้าใจธรรมชาติ

ของสงคราม และสามารถประคองจิตวิญญาณของผู้อื่นในภาวะวิกฤตได้ การคัดสรรจึงควรพิจารณาจาก 1) ความรู้ในหลักศาสนา 2) ความเข้าใจในจิตวิทยาทหาร 3) ทักษะการสื่อสารในภาวะกดดัน 4) ภูมิหลังด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 5) ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยยุทธการ โดยควรผ่านการฝึกอบรมเฉพาะด้านเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับหน่วยรบในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในระบบโครงสร้างของกองทัพไทยในปัจจุบัน อนุศาสนาจารย์ (Military Chaplain) ส่วนใหญ่ยังถูกจัดวางไว้ในบริบทของ “กิจกรรมทางศาสนา” มากกว่าจะเป็น “ขีดความสามารถสนับสนุนกำลังรบ” ทั้งที่ในหลายกองทัพทั่วโลก อาทิ สหรัฐฯ รัสเซีย หรือแม้แต่เกาหลีใต้ ได้กำหนดให้อนุศาสนาจารย์เป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบสนับสนุนทางจิตวิญญาณในสนามรบ โดยเข้าร่วมฝึกซ้อมพร้อมกับกำลังรบหลัก ปรากฏในสมรภูมิจริงในฐานะผู้รักษาขวัญ กำกับจิตใจ และเสริมศรัทธาแก่ผู้ถืออาวุธในยามวิกฤต

สำหรับกองทัพไทย อนุศาสนาจารย์ยังไม่ได้ถูกฝึกให้ปฏิบัติงานเชิงรุกในแนวหน้า หากแต่มักจำกัดบทบาทอยู่ในพื้นที่ส่วนหลัง การวางบทบาทเช่นนี้เสมือนเป็นการบั่นทอนคุณค่าที่แท้จริงของศาสนาในสงคราม เพราะศรัทธานั้นมีพลังมากที่สุดในยามเผชิญความกลัว

พระบิดาของเรา ผู้สถิตอยู่บนสวรรค์ ขอพระองค์ทรงได้รับสักการะ
ด้วยพระนามของท่าน จงมาถึงอาณาจักรของพระองค์

อนุศาสนาจารย์ไม่จำเป็นต้องตัดสินใจว่า การรบถูกหรือผิดตามหลักศาสนา หากแต่ต้องชี้ให้เห็นว่า ความเสียหายในสนามรบคือการกิจของผู้แบกรับภาระปกป้องคนอื่น ไม่ใช่การก่อบาปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน การรบเพื่อชาติที่ชอบธรรม เป็นการกระทำเพื่อส่วนรวม ไม่ใช่ด้วยความแค้นส่วนตัว ซึ่งแม้แต่คำสอนในพระไตรปิฎกก็รับรองว่า นักรบผู้ปกป้องผู้บริสุทธิ์ เมื่อเสียชีวิตจะไปเกิดใน “ชั้นจาตุมหาราชิกา” ซึ่งเป็น

วิมานของเทพผู้มีหน้าที่พิทักษ์โลกมนุษย์จากอธรรม ดังที่กล่าวมาในอดีตของแผ่นดินไทย เราเคยมีแบบอย่างของผู้นำจิตวิญญาณที่ไม่ได้ยืนอยู่หลังแนวป้องกัน แต่ยืนเคียงบ่าเคียงไหล่ชาวบ้านในแนวรบ นั่นคือ พระอาจารย์ธรรมโชติ แห่งบางระจัน ผู้มิได้เพียงแจกพระเครื่องหรือท่องบทมนต์ แต่เป็นผู้นำทางศรัทธา ปลุกจิตวิญญาณให้ชาวบ้านกล้าหาญตั้งนักรบ แม้จะรู้ว่าพวกเขามีอาจชนะศัตรูที่มีทั้งอาวุธและกำลังเหนือกว่า แต่น้ำใจของพวกเขาไม่เคยยอมแพ้ เพราะมีศรัทธาเป็นโล่กำบัง นี่คือนวัตกรรมที่อนุศาสนาจารย์ไทยควรได้รับการฝึกฝนและจุดประกายขึ้นอีกครั้ง

พันธกิจใหม่จึงต้องออกแบบให้อนุศาสนาจารย์สามารถประจำหน่วยรบเฉพาะกิจได้ ทั้งในภารกิจสันติภาพ (Peace Support Operations) ภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief: HADR) หรือแม้แต่การลาดตระเวนในพื้นที่สีเทา การมีบุคลากรที่เข้าใจมิติของศรัทธา ศีลธรรม และจิตใจ พร้อมทั้งจะบรรเทาความรู้สึกผิด ความหวั่นไหว หรือแม้แต่ความสิ้นศรัทธาในหมู่ทหารด้วยการกล่าวเพียงว่า “เจ้าไม่ได้ฆ่าเพื่อแค้น เจ้ากำลังรักษาสิ่งที่ถูกต้อง” ย่อมดีกว่าการปล่อยให้กำลังพลสะสมบาดแผลทางใจจนกลายเป็นบาดแผลของชาติ

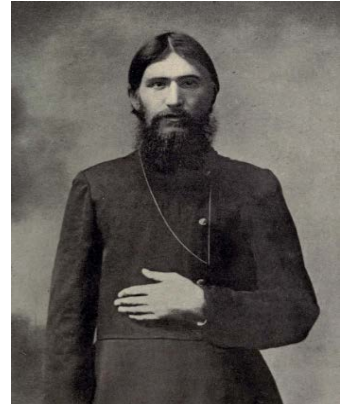

ขอพระเจ้าทรงอวยพรแด่ผู้คนของท่านและช่วยพวกเขา
ให้รอดพ้นภัยเพื่อสานต่อเจตจำนงแห่งชัยชนะของคริสตจักรออร์โธด็อกซ์

หากเราต้องการเสริมความแข็งแกร่งให้กองทัพไทยในแบบที่ไม่ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีหรืออาวุธยุทโธปกรณ์ แต่ใช้เพียง “อุดมการณ์ทางทหาร” อนุศาสนาจารย์คือกลไกที่ไม่ควรมองข้าม พวกเขาคือกำลังสนับสนุนการรบ (Combat Support) ที่สามารถชุบชีวิตให้คำว่า “หน้าที่” กลายเป็นเกราะกำบังบาป และเปลี่ยนความกลัวหรือลี้ภัยในใจให้กลายเป็นความกล้าที่จะทำหน้าที่

“When the soul is strong, the body can survive anything. But when the soul falls, even a kingdom will fall with it.” — Grigori Rasputin “เมื่อจิตวิญญาณแข็งแกร่ง ร่างกายจะทนได้ทุกอย่าง แต่เมื่อจิตใจล่มสลาย อาณาจักรก็ล่มสลายไปพร้อมกัน”

หากสนามรบคือศูนย์กลางของชัยชนะ อนุศาสนาจารย์ก็คือผู้ปกป้องไม่ให้เราสูญเสียตัวตนแม้ในชัยชนะ และไม่ให้เราสูญเสียศรัทธาแม้ในความพ่ายแพ้

พ.อ.อรรถพร ประชาณุกุล

อจ.สยพ.วทบ.

อ้างอิง :

- Holy Bhagavad Gita. . บทที่ 2 โศลกที่ 33: การรบเพื่อหน้าที่คือธรรมะของนักรบ. สืบค้นจาก:
<https://www.holy-bhagavad-gita.org/chapter/2/verse/33>
- มหามกุฏราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎก เล่มที่ 11 ข้อที่ 369: ผู้มีศีลธรรมตายไปจะไปเกิดในจาคุมหาราชิกา. สืบค้นจาก:
http://84000.org/tipitaka/read/m_siri.php?B=11&siri=369
- U.S. Army Chaplain Corps. Religious Support and Spiritual Readiness in the U.S. Army. สืบค้นจาก:
<https://www.army.mil/chaplaincorps>
- NATO Standardization Office. AJP-4.10(B): Allied Joint Doctrine for Religious Support. สืบค้นจาก:
<https://nso.nato.int/nso/nsdd/listpromulg.html>
- British Army. Royal Army Chaplains' Department: Faith and Forces. สืบค้นจาก:
<https://www.army.mod.uk/who-we-are/our-schools-and-colleges/royal-army-chaplain-s-department>

ท่านสามารถสืบค้นข้อมูลย้อนหลังได้ โดยการสแกน QR Code

